

Čtvrtek, 31. května 2018

P8_TA(2018)0238

Situace v Nikaragui

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 31. května 2018 o situaci v Nikaragui (2018/2711(RSP))

(2020/C 76/19)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Nikaragui, zejména na usnesení ze dne 18. prosince 2008 ⁽¹⁾, ze dne 26. listopadu 2009 ⁽²⁾ a ze dne 16. února 2017 ⁽³⁾,
- s ohledem na dohodu o přidružení mezi EU a Střední Amerikou z roku 2012,
- s ohledem na strategický dokument EU a na víceletý orientační program pro Nikaraguu na období 2014–2020,
- s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,
- s ohledem na obecné zásady EU týkající se ochránců lidských práv z června 2004,
- s ohledem na nikaragujskou ústavu,
- s ohledem na prohlášení mluvčí místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku ze dne 19. listopadu 2016 o konečných výsledcích voleb v Nikaragui,
- s ohledem na prohlášení mluvčí místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie ze dne 22. dubna 2018 a 15. května 2018 o Nikaragui,
- s ohledem na tiskovou zprávu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 27. dubna 2018 o situaci v oblasti lidských práv v Nikaragui,
- s ohledem na návštěvu Meziamerické komise pro lidská práva, která se uskutečnila ve dnech 17. až 21. května 2018 s cílem posoudit situaci v Nikaragui, a na její předběžné prohlášení ze dne 21. května 2018,
- s ohledem na prohlášení mluvčí Úřadu OSN pro lidská práva Liz Throssellové ze dne 20. dubna 2018 o násilí doprovázejícím protestní akce v Nikaragui,
- s ohledem na tiskovou zprávu Organizace amerických států ze dne 14. května 2018 o návštěvě, která se uskutečnila za účelem posouzení situace v Nikaragui,
- s ohledem na zprávu generálního sekretariátu Organizace amerických států ze dne 20. ledna 2017 o Nikaragui a na její prohlášení ze dne 22. dubna 2018, v němž odsoudila násilí v Nikaragui,
- s ohledem na komuniké Nikaragujské biskupské konference, a zejména její poslední zprávu ze dne 23. května 2018,
- s ohledem na čl. 123 odst. 2 a 4 jednacího řádu,

⁽¹⁾ Úř. věst. C 45 E, 23.2.2010, s. 89.

⁽²⁾ Úř. věst. C 285 E, 21.10.2010, s. 74.

⁽³⁾ Přijaté texty, P8_TA(2017)0043.

Čtvrtek, 31. května 2018

- A. vzhledem k tomu, že v důsledku pokojných demonstrací vedených studenty, které začaly dne 18. dubna 2018 na protest proti reformám systému sociálního zabezpečení oznámeným prezidentem Danielem Ortegou, bylo údajně nejméně 84 osob zabito, více než 860 osob zraněno a přes 400 osob zatčeno; vzhledem k tomu, že většina obětí měla střelná poranění v oblasti hlavy, krku, hrudi či dutiny břišní, což do značné míry svědčí o tom, že se jednalo o mimosoudní popravy; vzhledem k tomu, že nikaragujské orgány demonstranty nazývaly „vandaly“ a obviňovaly je z „politické manipulace“, čímž je otevřeně stigmatizovaly;
- B. vzhledem k tomu, že dne 23. dubna 2018 prezident Ortega oznámil zrušení reformy sociálního zabezpečení, avšak demonstrace přešly v širší pokračující nepokoje a výzvy k vytvoření prozatímní vlády a obnovení demokratického pořádku; vzhledem k tomu, že k dalším zdrojům nespokojenosti a otevřeného konfliktu patří prudký nárůst na vývoz orientovaných „extraktivistických“ aktivit;
- C. vzhledem k tomu, že dne 20. dubna 2018 napadly 600 studentů v Metropolitní katedrále v Manague protipovstalecké jednotky a skupina členů Sandinovské fronty národního osvobození (FSLN), které jednají naprosto beztrpětně a za tichého přihlížení policie; vzhledem k tomu, že Meziamerická komise pro lidská práva zdokumentovala zásahy ve čtyřech univerzitních kampuzech (univerzity UCA, UPOLI, UNA a UNAN);
- D. vzhledem k tomu, že vysoký počet obětí je známkou brutální represe ze strany státních orgánů, což je v rozporu se zásadami nezbytnosti a přiměřenosti požadovanými podle mezinárodního práva a standardů, které stanovují omezení pro používání síly; vzhledem k tomu, že nikaragujský policejní prezident Aminta Granera v důsledku použití nepřiměřeného násilí odstoupil z funkce;
- E. vzhledem k tomu, že vláda svévolně ukončila činnost sdělovacích prostředků, které informovaly o demonstracích, a novináři, kteří jakoukoli formou vyjádřili opačné postoje, byli zastrašováni a zadržováni; vzhledem k tomu, že tvrdé zákroky proti svobodě projevu a pronásledování opozičních vůdců, jichž se dopouští nikaragujské orgány, bylo odsouzeno jako útok na občanské svobody; vzhledem k tomu, že novinář Angel Gahona byl zastřelen během živého vysílání;
- F. vzhledem k tomu, že lidskoprávní organizace zaznamenaly mnoho případů, kdy veřejné nemocnice údajně neposkytly pomoc a péči zraněným demonstrantům;
- G. vzhledem k tomu, že dne 27. dubna 2018 předseda Národního shromáždění Gustavo Porras oznámil zřízení komise pravdy, která má vyšetřit, co se stalo během manifestací; vzhledem k tomu, že dne 6. května 2018 zákonodárny sbor sestávající ze sedmi členů, z nichž pět zastupuje stranu prezidenta Ortegy, jmenoval všech pět členů této komise a Národní shromáždění toto jmenování potvrdilo;
- H. vzhledem k tomu, že Nikaraguu ve dnech 17. až 21. května 2018 navštívila Meziamerická komise pro lidská práva; vzhledem k tomu, že komise zaznamenala protiprávní a svévolné zatýkání, případy mučení, krutého, nelidského a ponižujícího zacházení, cenzury a útoků proti tisku a další formy zastrašování, jako jsou vyhrůžky, pronásledování a perzekuce, jejichž účelem je ukončit protesty a potlačit účast občanů na nich;
- I. vzhledem k tomu, že se prostřednictvím národního dialogu mezi prezidentem Ortegou a nikaragujskými opozičními a občanskými skupinami, který zprostředkovala katolická církev a který byl zahájen dne 16. května 2018, nepodařilo dospět k řešení krize a dialog byl přerušen, neboť vládní vyjednávači odmítli projednávat 40 bodů agendy předložené zprostředkovateli, která zahrnuje plán demokratických voleb, včetně reformy volebního práva, a uspořádání termínu jejich konání a zákaz opětovného zvolení prezidenta; vzhledem k tomu, že bylo navrženo zřídit společný výbor sestávající ze šesti členů: tří zástupců vlády a tří zástupců platformy nazvané „Alianza Cívica por la Justicia y la Democracia“ (Občanská aliance pro spravedlnost a demokracii);
- J. vzhledem k tomu, že Daniel Ortega byl od roku 2007 zvolen do úřadu prezidenta již ve třech po sobě jdoucích obdobích, a to navzdory skutečnosti, že nikaragujská ústava opětovné zvolení do funkce v po sobě jdoucích obdobích zakazuje, což svědčí o korupci a autoritářství, které nyní vládou tomuto státu; vzhledem k tomu, že orgány EU a Organizace amerických států volby v roce 2011 a 2016 ostře kritizovaly s tím, že je provázely nesrovnalosti a že proběhly bez přítomnosti pozorovatelů některé organizace či jiných věrohodných mezinárodních pozorovatelů;

Čtvrtek, 31. května 2018

- K. vzhledem k tomu, že jedním z hlavních problémů zůstává korupce ve veřejném sektoru, která se týká i rodinných příslušníků prezidenta Ortegy; vzhledem k tomu, že velmi často dochází k podplácení veřejných činitelů, nezákonné konfiskaci a ke svévolným odhadům ze strany celních a daňových orgánů; vzhledem k tomu, že panuje oprávněné znepokojení nad nepotismem v nikaragujské vládě; vzhledem k tomu, že skupiny zabývající se lidskými právy odsuzují postupné soustředování moci v rukou jedné strany a oslabování institucí;
- L. vzhledem k tomu, že se v Nikaragui v posledním desetiletí zhoršila situace, pokud jde o demokracii a právní stát; vzhledem k tomu, že nedílnou součástí vnější politiky EU, včetně dohody o přidružení mezi Evropskou unií a zeměmi Střední Ameriky z roku 2012, musí být rozvoj a upevnění demokracie a právního státu a dodržování lidských práv a základních svobod;
1. odsuzuje brutální represi a zastrašování pokojných demonstrantů v Nikaragui protestujících proti reformě systému sociálního zabezpečení, které si vyžádaly již mnoho obětí na životech a vedly k případům nezvěstných osob a svévolného zatýkání, jehož se dopouštějí nikaragujské orgány, ozbrojené síly, policie a násilné skupiny podporující vládu; připomíná nikaragujským bezpečnostním jednotkám, že jejich povinností je především chránit občany před jakoukoli újmou;
 2. vyjadřuje svou soustrasť a účast rodinám všech obětí, které během demonstrací přišly o život či byly zraněny;
 3. vyzývá nikaragujské orgány, aby ukončily veškeré násilí vůči osobám, které vykonávají své právo na svobodu projevu a shromažďování; vyzývá také demonstranty a organizace občanské společnosti, které protesty vedou, aby se při výkonu svých práv vyhýbaly používání násilí; vyzývá nikaragujské orgány, aby propustily všechny svévolně zadržované osoby, odškodnily všechny dotčené rodinné příslušníky a poskytly záruky, že proti nim nebude zahájeno žádné trestní stíhání; naléhavě vyzývá státní orgány, aby upustily od zveřejňování prohlášení, které stigmatizují demonstranty, obránce lidských práv a novináře, a využívání státních sdělovacích prostředků k vedení veřejných kampaní, které mohou podněcovat k násilí;
 4. vyzývá nikaragujské orgány, aby mezinárodnímu společenství umožnily bezodkladně provést nezávislé a transparentní vyšetření za účelem stíhání osob odpovědných za represe a za úmrtí osob, k nimž během protestů došlo; vítá v této souvislosti návštěvu Meziamerické komise pro lidská práva v Nikaragui a vyjadřuje své znepokojení nad závěry předběžné zprávy; naléhavě vyzývá mezinárodní společenství, aby se aktivně podílelo na stíhání osob odpovědných za tyto činy;
 5. žádá nikaragujskou vládu, aby uznala a posílila pravomoc výboru pro monitorování provádění doporučení předložených Meziamerickou komisí pro lidská práva a sestavila harmonogram jejich budoucích návštěv; požaduje zřízení veřejného rejstříku osob, které jsou ošetřovány v nemocnicích, jak jej požaduje Mezinárodní komise pro lidská práva;
 6. vyzývá nikaragujské orgány, aby poskytly všem subjektům ve společnosti, včetně opozičních sil, novinářů a ochránců lidských práv, a to i ekologických aktivistů a občanské společnosti, dostatečný prostor k tomu, aby mohly svobodně a v souladu s mezinárodním právem vykonávat činnost s cílem připravit půdu pro všechny znepřátelené strany k projednání situace v Nikaragui a dodržování lidských práv v zemi; připomíná, že základními faktory při obnovování demokratického řádu je neomezená účast opozice, depolarizace soudnictví, ukončení beztrestnosti a pluralita sdělovacích prostředků;
 7. vyjadřuje politování nad porušováním svobody sdělovacích prostředků v Nikaragui jak před protesty, tak v jejich průběhu; považuje obsazení sdělovacích prostředků, k němuž se úřady uchýlily v průběhu protestů, za nepřijatelné; vyzývá vládu, aby plně obnovila svobodu sdělovacích prostředků a projevu v zemi a ukončila pronásledování novinářů;
 8. bere na vědomí nedávné zahájení národního dialogu a ustavení komise pravdy s účastí nezávislých národních ze všech odvětví i mezinárodních subjektů; vyjadřuje politování nad neúspěchem prvního kola národního dialogu v důsledku omezení, na nichž trvala nikaragujská vláda, a vyjadřuje naději, že nedávné obnovení dialogu představuje příležitost k řešení krize a ukončení násilí; zdůrazňuje, že každý dialog by měl probíhat za neexistence násilí a represe a za dodržování právního státu a ústavy a zásady, podle níž by veškeré změny zákonů měly být prováděny v souladu s postupy, které jsou v ní zakotveny;

Čtvrtek, 31. května 2018

9. odsuzuje nezákonné kroky činěné v rozporu se soudním systémem, jejichž účelem bylo odstranit omezení délky funkčního období prezidenta, a tím Danielu Ortegoví umožnit setrvání ve funkci prezidenta, což je v jasném rozporu s právem na demokratické volby; zdůrazňuje potřebu silných demokratických institucí, svobody shromažďování a politické plurality; za účelem vyřešení politické krize proto vyzývá k reformě volebního systému, která zajistí spravedlivé, transparentní a věrohodné volby, které budou v souladu s mezinárodními normami;
 10. vyzývá orgány, aby potíraly všudypřítomnou korupci v politických kruzích Nikaraguy, která brání fungování všech státních orgánů a omezuje zahraniční investice; vyzývá, aby byly v Nikaragui prováděny protikorupční právní předpisy, a to i v oblasti úplatkářství, zneužití pravomoci veřejného činitele a odměn za urychlené vyřízení; je znepokojen vazbami mezi prezidentem Ortegovou a jinými konflikty v regionu; vyzývá nikaragujské orgány, aby podepsaly a ratifikovaly Římský statut Mezinárodního trestního soudu;
 11. poukazuje na to, že s ohledem na dohodu o přidružení mezi Evropskou unií a zeměmi Střední Ameriky je nutné Nikaragui připomenout, že musí dodržovat zásady právního státu a demokracie a lidská práva, jak jsou stanoveny v ustanoveních o lidských právech v dohodě; naléhavě vyzývá EU, aby situaci sledovala a v případě nutnosti zvažila přijetí případných opatření; varuje, že porušování lidských práv může mít vážné politické, hospodářské a investiční důsledky;
 12. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi Organizace amerických států, Parlamentnímu shromáždění EU-Latinská Amerika, Středoamerickému parlamentu, Lidské skupině a vládě a parlamentu Nikaragujské republiky.
-